

คำสั่งกองทัพบก

(คำสั่งชี้แจง)

ที่ ๕๖/๕๓๗๕

เรื่อง การป้องกันสนิมและรา

๑. ประเทศที่มีลมฟ้าอากาศร้อนชื้น ถ้าหากไม่ทำการระมัดระวังและบำรุงรักษาอาวุธ ยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ดีแล้ว อุปกรณ์เหล่านั้นก็อาจจะชำรุดทรุดโทรมจนใช้ราชการไม่ได้ในเวลาเท่าที่ควร เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่า ดินฟ้าอากาศเช่นนี้ทำให้โลหะ หนังผ้าใบและไม้ส่วนที่ไม่ได้ทาสีไว้นั้นชำรุดในเวลาอันรวดเร็ว ฉะนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาทุกคนได้ดำเนินการในเรื่องการปรนนิบัติบำรุงอยู่เสมอเป็นเนืองนิจ เพื่อให้อาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่ใช้ราชการได้ตลอดเวลา วิธีที่ดีที่สุดของผู้บังคับบัญชาที่จะจัดสนิม สีที่ลอกพองและการการเป็นราที่คืบคลานต้องมีการที่จะป้องกันสิ่งเหล่านั้น เพื่อเป็นการช่วยจัดให้มีแผนนี้ขึ้น จึงได้เสนอวิธีหนึ่งซึ่งง่ายและสะดวก ซึ่งสามารถกระทำได้เพื่อป้องกันอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ มิให้ชำรุดเสียหายได้

๒. การป้องกันสนิม

ก. สนิมเกิดจากปฏิกิริยาของออกซิเจนกับเหล็กที่ทิ้งไว้ให้ถูกอากาศโดยลักษณะของปฏิกิริยานี้ก็สามารถให้วิธีป้องกันได้ทันทีคือ ให้ปิดพื้นผิวของโลหะที่ถูกอากาศเสีย วิธีทำคือประการแรกต้องขัดสนิมออกเสียก่อน โดยธรรมดาแล้วสนิมบาง ๆ นั้นใช้ผ้าชุบน้ำมันใสหรือน้ำมันชำระล้างล่องเช็ดถูขูดออกได้ ถ้ายังขัดไม่ออกแล้วใช้ผ้าขัดหรือผ้าทรายละเอียดขัดออก ในขณะที่การขัดนั้นต้องระวังอย่าขัดให้กินเนื้อโลหะจนพื้นผิวเปลือยรูปร่างไป แต่อย่างไรก็ตามจะต้องขัดเอาสนิมออกให้หมดแล้วก็ใช้สีทาให้ทั่วหรือจะใช้น้ำมันทาก็ได้ก่อนที่จะทาสีนั้นจะต้องลงสีพื้นเสียก่อน

ข. ความชื้นจะเข้าผสมกับน้ำมันและเป็นตัวทำลายคุณภาพในการป้องกันสนิมปริมาณของความชื้นนั้นจะบ่งถึงอัตราการสูญเสียคุณภาพของน้ำมันป้องกันสนิมเท่านั้น ความชื้นยิ่งมีมากในบรรยากาศเท่าใดอัตราการเข้าผสมกับน้ำมันก็ยิ่งสูงมากขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นในฤดูฝนจะต้องทำการตรวจ รักษาความสะอาด ทาสีหรือทาน้ำมันเสียใหม่บ่อย ๆ ครั้งโดยไม่ประมาท

ค. อุณหภูมิเป็นเหตุการณ์ก่อกวนตัวของความชื้นในอากาศเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งทำให้โลหะเป็นสนิมได้ ฉะนั้นต้องตรวจป็นเล็กและลากล่องและส่วนที่เป็นโลหะอื่น ๆ ทุกวันกับจะต้องตรวจรางปืน, เลื่อนปืน, แคร่ปืน ฯลฯ เพื่อตรวจหาความชื้นแล้วเช็ดให้แห้งแล้วโลมน้ำมันใสทาปืนบาง ๆ เพื่อป้องกันสนิม

ง. ในระยะเวลาที่ไม่ได้ใช้ปฏิบัติงานในอันใดนั้น ส่วนที่เป็นโลหะที่ต้องทำการทาน้ำมัน ให้ใช้น้ำมันกันสนิมชะโลมทาให้หนา ๆ ให้ทั่วเพื่อสามารถป้องกันต่อปฏิกิริยาของความชื้นได้มากที่สุด

๓. การป้องกันรา

ก. สรรพสิ่งที่เป็นผ้าใบและหนังที่ใช้อยู่ ในประเทศอากาศร้อนชื้นเช่นนี้มักเป็นอาหารอันโอชะของรา แมลงและสัตว์เล็ก ๆ ต่าง ๆ บริเวณพื้นที่คลังควรจะทำให้แห้ง มีแสงสว่างเพียงพอ (แสงแดด) อากาศพัดผ่านได้สะดวก และสามารถป้องกันสัตว์เล็ก ๆ ได้รานั้นสามารถเช็ดถูให้ออกได้ด้วยแปรงตรงบริเวณที่เป็นรานั้น หรือจะใช้ผ้าเช็ดให้สะอาดก็ได้สำหรับผ้าใบหรือหนังสีเปียกหรือชื้นนั้นจะต้องตากให้แห้งเสียก่อนเก็บเข้าคลัง

ข. ผ้าใบที่แมลงหรือสัตว์เล็ก ๆ เจาะไว้เป็นรูขาดหรือบริเวณที่ผู้เฝ้ายามจะต้องปิดหรือทำการปะโดยทันที

ค. ให้ใช้เศษไม้ขูดเอาผงฝุ่นหรือโคลนออกจากสิ่งที่เป็นหนัง อย่าใช้มีดหรือเครื่องมืออื่น ๆ ที่คมเป็นอันตราย แล้วทำความสะอาดด้วยสบู่ฟอกหนังกับน้ำอุ่น (อย่าใช้กับน้ำร้อน) ใช้แปรงอ่อน ๆ หรือผ้า

ดูเสร็จแล้วทิ้งไว้ให้แห้งแห้งใช้ผ้าชุบน้ำมันทาบาง ๆ อย่าให้โชก(น้ำมันทาหนังเป็นรายการของที่เบิกได้จาก พธ. ทบ.) ชัดหนังจนให้ขึ้นเงา

๔. ใช้น้ำมันก๊าดหรือน้ำมันเพื่อความสะดวก

ก. การใช้น้ำมันก๊าดและน้ำมันเพื่อทำความสะอาดหรือชำระล้างยานพาหนะและปืนใหญ่ต่าง ๆ นั้นมักจะปฏิบัติกันอยู่ทั่วกองทัพบก การทำดังนี้เป็นการปฏิบัติไม่ถูก เพราะว่าเป็นการเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

ข. น้ำมันก๊าดและน้ำมันนั้นจะละลายสีออกและยังทำให้สีแตก ลอกและพอง ซึ่งทำให้เนื้อโลหะถูกอากาศเป็นเหตุให้เกิดสนิมได้ นอกจากนั้นพื้นผิวที่ชุ่มชื้นนั้นยังทำให้ได้สะดวกต่อการอมฝุ่นได้มากมาย และรักษาความสะดวกอาวุธยุทธโปกรณ์ได้ยากมากกับทั้งการทาสีซึ่งก็กระทำได้ยากมากอีกด้วย

ค. ห้ามมิให้ใช้น้ำมันก๊าดและน้ำมันสำหรับทำความสะอาดพื้นผิวที่ทาสีไว้

๕. การปรนนิบัติบำรุงนั้น ผู้บังคับบัญชาจะพิจารณาว่าเป็นเรื่องที่สำคัญนั้นไม่ได้ แผนการปรนนิบัติบำรุงโดยทั่วถึงนั้นเป็นการประกันที่ดีที่สุดสำหรับผู้บังคับบัญชาเพื่อให้อาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ใช้งานได้แล้ว ทหารก็จะได้รับการฝึกเป็นอย่างดี

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๙๘

รับคำสั่ง ผบ.ทบ.

(ลงชื่อ) พล.จ. จำรูญ วิณะคุปต์

จก.สพ.ทบ.